

Περιεχόμενα

1. ΟΙ ΧΑΣΑΠΗΔΕΣ ΤΟΥ ΞΕΝΑΚΗ, ΤΑ ΤΟΠΙΑ ΤΥ...

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ 18/06/2020 σελ.43

1. ΟΙ ΧΑΣΑΠΗΔΕΣ ΤΟΥ ΞΕΝΑΚΗ, ΤΑ ΤΟΠΙΑ ΤΥ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ

Μέσο: Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . . 18/06/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 18/06/2020

Σελίδα: 43

ΔΥΟ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΕΓΑΡΟ ΕΥΝΑΡΔΟΥ

Οι χασάπηδες του Ξενάκη, τα τοπία του Παπαλουκά

Σπ. Παπαλουκάς, «Υδρα». Δίπλη: Έργο του Κ. Ξενάκη

μεγάλες συνθέσεις από χαρτόνια, χάρντιμπορντ και χαρτιά εφημερίδας. Σχηματοποιώντας ολοένα και περισσότερο τη μορφή του χασάπη, που κάνει πια κάθε ηθογραφικό

Ο ΕΝΑΣ ΥΠΗΡΞΕ από τους πιο καινοτόμους και συγχρόνως πιο ερμητικούς Έλληνες καλλιτέχνες της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς, ο άλλος θεωρείται εξαιρετικός τοπιογράφος, πρόδρομος της γενιάς του '30. Ο Κοσμάς Ξενάκης (1925–1984) και ο Σπύρος Παπαλουκάς (1892–1957) συναντιούνται με δύο εκθέσεις που οργανώνει το **Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης** στο **Μέγαρο Ευνάρδου**, το οποίο άνοιξε ξανά και περιμένει τους φιλότεχνους στην καρδιά της Αθήνας.

Ζωγράφος, γλύπτης, χαράκτης, σκηνογράφος, δημιουργός χάρπενινγκ και βεβαίως αρχιτέκτονας, ο Κοσμάς Ξενάκης πειραματίστηκε με τη μορφή, τα υλικά, την έννοια του καλλιτεχνικού έργου. Η έκθεση στο **Μέγαρο Ευνάρδου** έχει τίτλο «Χασάπηδες και Κριοφόροι», καθώς αυτά είναι τα θέματα που τον απασχόλησαν και διατρέχουν το

έργο του. Ξεκίνησε να δουλεύει το θέμα των νεαρών χασάπηδων στα μέσα της δεκαετίας του 1940, την εποχή που σπούδαζε κοντά στον Γιάννη Τσαρούχη. Επιρρασμένος από τον Τσαρούχη και τον Διαμαντή Διαμαντόπουλο, άρχισε να απεικονίζει σκηνές της καθημερινής αστικής ζωής: ποδοσφαιριστές, μανάβηδες, λουόμενους και, φυσικά, χασάπηδες. Σταδιακά, η μορφή του χασάπη, τόσο στην καθημερινότητά του (μέσα στο χασάπικο κόβοντας κρέας ή έξω από αυτό σφάζοντας) όσο και σε μια εξιδανικευμένη απεικόνιση (που παραπέμπει στους μοσχοφόρους της αρχαιότητας), γίνεται βασικό θέμα στην τέχνη του.

Αλλά και μετά το 1954, όταν συνέχισε τις σπουδές του στην αρχιτεκτονική στο Παρίσι και ήρθε σε επαφή με το έργο του Πικάσο, οι χασάπηδες είναι το θέμα που τον απασχολεί έντονα σε

χαρακτήρα, δίνει συνθέσεις ρυθμικές, αφαιρετικές, που παραπέμπουν στη γεωμετρική τέχνη του 9ου π.Χ. αιώνα.

Σκοπός της έκθεσης, σχεδόν πέντε χρόνια μετά τη μεγάλη αναδρομική του Κοσμά Ξενάκη στο Μουσείο Μπενάκη, είναι να διαφανεί η πορεία από την αναπαράσταση στην αφαίρεση, από την «ελληνικότητα» στη σύνδεση με την ευρωπαϊκή πρωτοπορία, με όχημα την εμμονική σχεδόν επιστροφή του στη μορφή του χασάπη και του ζώου.

Την επιμέλεια της έκθεσης, που θα διαρκέσει μέχρι τις 31 Ιουλίου, έχει ο διευθυντής του **MIET**, Διονύσης Καψάλης. Παράλληλα κυκλοφορεί ομότιτλη, πλούσια εικονογραφημένη μελέτη του Ευγένιου Δ. Μαθιόπουλου, καθηγητή Ιστορίας της Τέχνης στο Πανεπιστήμιο Κρήτης.

■ Μέχρι τις 31 Ιουλίου θα διαρκέσει και η έκθεση του Σπύρου Παπαλουκά,

που περιλαμβάνει περίπου 200 «Σχέδια και μελέτες» από εννέα ιδιωτικές συλλογές. Τα περισσότερα παρουσιάζονται για πρώτη φορά και καλύπτουν σχεδόν όλες τις περιόδους της καλλιτεχνικής του δημιουργίας. Πρόκειται για φοιτητικές σπουδές, νεκρές φύσεις, τοπία της Υδρας, της Πάρου, του Παρνασσού, της περιοχής Κυπριάδου, σχέδια εμπνευσμένα από τη διαμονή του στο Άγιον Ορος, θρησκευτικές συνθέσεις, Μικρασιατική Καταστροφή.

Κάποια σχέδια είναι ιδιαίτερος σημαντικά, μιας και μας προσφέρουν τη δυνατότητα να δούμε με μεγαλύτερη ευκρίνεια τον τρόπο της εικαστικής σκέψης του ζωγράφου, καθώς και να προσεγγίσουμε έργα που έμελλε να μείνουν ανολοκλήρωτα ή να μη γίνουν καθόλου. Μερικά αποτελούν προσχέδια για γνωστούς πίνακές του, σκίτσα φτιαγμένα γρήγορα, αλλά και σχεδιαστικές ή χρωματικές μελέτες για τα θέματά του, όπως για παράδειγμα οι βάρκες στην Πάρο ή στην Υδρα. Μας δίνουν επίσης τη δυνατότητα να γνωρίσουμε πλευρές της δημιουργίας του όχι ιδιαίτερα γνωστές, όπως η κατασκευή σκηνικών, η εικονογράφηση βιβλίων και η διακόσμηση χώρων. Την έκθεση συνοδεύει ομότιτλη έκδοση με πλούσια εικονογράφηση, με κείμενο του επιμελητή της Μάρκου Καμπάνη και νέο αναθεωρημένο χρονολόγιο του ζωγράφου από την Κátια Χανδρά.